

IN MEMORIAM

PROF. DR. BRANKO JAKAŠA
20.01.1919. - 15.05.1997.

15. svibnja 1997. godine zauvijek nas je napustio prof.dr. Branko Jakaša, voditelj Jadranskog zavoda i član suradnik HAZU, glavni i odgovorni urednik našega časopisa, profesor brojnih generacija studenata prava u Zagrebu, naš dragi učitelj i prijatelj.

Ovaj broj časopisa, posljednji kojemu je bio urednik, posvećujemo njegovoj uspomeni.

Prof. Jakaša cijeli je svoj životni i plodni radni vijek predano posvetio pomorskom pravu. Rođen je 1919. godine u Splitu, gdje je pohađao osnovnu školu i klasičnu gimnaziju. Pravni fakultet završio je u Zagrebu i na njemu je 1943. godine doktorirao. Nakon rada u Ministarstvu obalnog pomorstva, ribarstva i lokalnog prometa u Zagrebu te potom u tijelima pomorske uprave u Splitu, 1958. godine zaposlio se kao asistent na Pravnom fakultetu u Zagrebu, gdje je ubrzo postao profesor pomorskog i općeg prometnog prava. Dvije godine bio je i dekan toga fakulteta.

Profesor Branko Jakaša nedvojbeno je najplodniji znanstveni pisac u Hrvata iz područja domaćeg i međunarodnog pomorskoga privatnog prava. Objavio je jedanaest knjiga, više od sedamdeset izvornih znanstvenih radova te brojne rasprave. Najvažnije njegovo djelo svakako je veliki znanstveni sustav pomorskoga privatnog prava u osam knjiga, od kojih je dosada pet objavljeno. Takva sustavna djela koja obuhvaćaju cjelokupno pomorsko pravo u više knjiga u svijetu su dosada objavljena samo u Francuskoj i Italiji. Uz to profesor Jakaša je pisac udžbenika plovidbenog prava i prava osiguranja, oba u dva izdanja, te kopnenog i zračnog prometnog prava. Autor je i drugih vrijednih znanstvenih djela među kojima je i u svjetskoj znanosti rijetka knjiga "Međunarodni režim morskih luka" iz 1965. godine. Bio je i urednik za pomorsko pravo Pomorske enciklopedije, koja je u Hrvatskoj u osam knjiga objavljena u čak dva izdanja.

Posebno je značajan njegov znanstveni doprinos kodifikaciji pomorskog prava u nas.

Tekst Zakona o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi s više od tisuću člana-

ka pripremao se u našem Jadranskom zavodu tijekom više od dvadeset godina, da bi konačno bio usvojen 1978. godine. U to zajedničko djelo nekoliko istaknutih pravnika ugrađen je i velik osobni prinos profesora Jakaše. To opsežno djelo kodifikacije bilo je predložak i za brzu pripremu Pomorskog zakonika Republike Hrvatske čijem je sadržaju također bitno pridonio.

Brojnim generacijama naših pravnika bio je profesor te mentor petnaestak doktorskih disertacija iz područja pomorskog prava.

Cijeloga života iznimno marljiv, ali samozatajan i skroman, nije mario za publicitet svojih vrhunskih znanstvenih postignuća. Možda su ga upravo zato i mimoišla neka priznanja koja je zasigurno zaslužio. Ipak, 1970. godine dobio je Godišnju državnu nagradu za znanost, a Sabor Republike Hrvatske nedavno mu je dodijelio Nagradu za životno djelo, čije uručenje nažalost nije doživio.

Nama, njegovim učenicima iz Jadranskog zavoda nedostajat će najviše njegov nemiran i znatiželjan duh koji je u okviru pomorskog prava stalno nalazio nove ideje i pitanja. Uvijek spreman za razgovor znao nam je jednostavno približiti sve probleme iz toga pravnog područja te nas potaknuti na nova pregnuća. Mi, njegovi prijatelji u Jadranskom zavodu i naši vanjski suradnici nastojat ćemo pripremiti i objaviti njegova djela koja su ostala u rukopisu te održati stil kojim je od 1989. godine odgovorno i uspješno uređivao naš časopis.

Hvala profesoru Branku Jakaši na svemu što je pridonio pravnoj znanosti u Hrvata.

Unatoč njegovom odlasku ostaju nam njegova vrijedna djela i neizbrisiva uspomena na dragog profesora i prijatelja.

Marina Vokić Žužul, mladi asistent
Jadranski zavod HAZU

BIBLIOGRAFIJA

Knjige

1. *Međunarodni režim morskih luka*, Narodne novine, Zagreb 1965, 221. str.
2. *Kopneno i zračno saobraćajno pravo*, Informator, Zagreb, 1969, 599. str.
3. *Komentar zakona o prijevozu u cestovnom prometu*, Liber, Zagreb 1976, 411. str.
4. *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, Knjiga III, Sv.I, (Ugovori o iskorištavanju brodova-općenito temeljna načela, sukob zakona, prijevoz stvari, pojam i vrste ugovora, postanak i prestanak ugovora i izvršenje ugovora), Informator, Zagreb 1980, 296. str.
5. *Komentar zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi*, (grupa autora), Narodne novine, Zagreb 1981, 540. str.
6. *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, Knjiga III, Sv.II, Informator, Zagreb 1982, 294. str.
7. *Udžbenik plovidbenog prava*, II izdanje, Narodne novine, Zagreb 1982, 448 str.
8. *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, Knjiga III, Sv.III, (Prijevoz putnika i prtljage, tegljenje i postiskivanje, ostali plovidbeni poslovi, prijevoz u kojem sudjeluje više vozara, zakup, zastara), Pravni fakultet Zagreb i "Zrinski" Čakovec, Zagreb 1984, 350. str.
9. *Pravo osiguranja*, II izdanje, Pravni fakultet Zagreb, Zagreb 1984, 426. str.
10. *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, Knjiga IV, Sv. I, (Plovidbene nezgode, zajedničke avarije), Pravni fakultet Zagreb i "Zagreb", radna organizacija za grafičku djelatnost Samobor, Zagreb 1987, 221. str.

11. *Sistem plovidbenog prava Jugoslavije*, Knjiga IV, Sv.II, (Sudar brodova, spašavanje, vađenje potonulih stvari, ostali slučajevi vanugovorne odgovornosti, Narodne novine, Zagreb 1990, 500 str.

Skripta

1. *Cestovno i zračno saobraćajno pravo*, Pravni fakultet Zagreb, Zagreb 1967., 437 str.

Izvorni znanstveni radovi

1. "Odgovornost peljara", *Pomorstvo*, Split 1948, 2:67-69;
2. "Pravila za izbjegavanje sudara na moru", *Pomorstvo*, Split 1950, 9:326-332;
3. "Teorija i praksa međunarodnog pomorskog ratnog prava", *Mornarički glasnik*, Split 1951, 2:131-138;
4. "Pravni pojam ratnog broda", *Mornarički glasnik*, Split 1954, 6:657-670;
5. "Državna pripadnost trgovačkog broda. Kritika jedne teorije međunarodnog prava", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb, 3/1955: 109-145;
6. "Čamac u pravnom pogledu", *Pomorska enciklopedija*, 2/1955: 347-348;
7. "Zapljena tereta u ratu", *Mornarički glasnik*, Split 1956, 6:697-714;
8. "Ugovor o projektiranju broda", *Brodogradnja*, Split 1956, 4:150-157;
9. "Lučki stivador", *Naše more*, Dubrovnik 1958, 3:206-207, 4:276-278, 5-6:342-343, 1957, 1:33-34, 2:96-97, 3:170-172, 4:263-264, 1958, 1:34-35, 2:110-112;
10. "Nekoliko napomena povodom objavljivanja Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o redu u lukama", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3-4: 242-250;
11. "Marginalne klauzule", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:136-137;
12. "Naknade (takse) lučke", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:430-432;
13. "Napuštaj broda", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:408-409;
14. "Nezgodna pomorska", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:472-473;

15. "Opasna roba", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:654-655;
16. "Oprema i rasprega broda", *Pomorska enciklopedija*, 5/1958:662-664;
17. "Privilegij na brodu i Međunarodna konvencija o ograničenju odgovornosti pomorskih brodova od 1957. god." (zajedno s Dr.E.Palluom), *Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1959, 1-2:73-79;
18. "Predaja robe sa strane željeznice drugom vozaru, špediteru i javnom skladištu", *Međunarodni transport*, Beograd 1959, 2:88-90;
19. "Obaveza željeznice na sklapanje ugovora o prijevozu", *Međunarodni transport*, Beograd 1959, 4:230-233;
20. "Odgovornost željeznice za smrt i tjelesne povrede", *Naša zakonitost*, Zagreb 1959, 7-8:304-314;
21. "Da li špediter uvijek nastupa u svoje ime", *Međunarodni transport*, Beograd 1959, 10:664-665;
22. "Pravni aspekt pomorsko-riječnih brodova", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb 1959:179-201;
23. "Pakotilja", *Pomorska enciklopedija*, 6/1960:12-14;
24. "Pomorska uprava", *Pomorska enciklopedija*, 6/1960:225-227;
25. "Posada brodska" (zajedno sa Dr. V. Brajkovićem), *Pomorska enciklopedija*, 6/1960:323-325;
26. "Ženevska konvencija o teritorijalnom moru i Bruxelleske konvencije " (zajedno s Dr. E. Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1960, 2:128-137
27. "Brodovi na nuklearni pogon i institut zajedničke avarije", *Naša zakonitost*, Zagreb 1960, 7-8:367-372;
28. "Kombinirani prijevozi u odnosu na željeznički transport", *Međunarodni transport*, Zagreb 1960, 1:12-14;
29. "Pomorski sporovi u Jugoslavenskom pravu" (zajedno s Dr. E. Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1960, 3-4:258-269
30. "Riječka pravila u odnosu na odredbe Bruxelleskih konvencija" (zajedno s Dr. E. Palluom), *Jugoslavenska revija za međunarodno pravo*, Beograd 1960, 3:504-520;
31. "Sklapanje ugovora u cestovnom saobraćaju", *Međunarodni transport*, Beograd 1960, 12:949-954;

32. "CIM konvencija i Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o teretnici", *Međunarodni transport*, Beograd 1960, 4:284-288;
33. "Nekoliko pravnih problema ratnih brodova na nuklearni pogon", *Mornarički glasnik*, Split 1960, 4:445-453;
34. "Vanugovorna odgovornost za brodove u gradnji i na popravku", *Brodogradnja*, Split 1961, 1:13-28;
35. "Da li je željeznički tovarni list javna isprava", *Naša zakonitost*, Zagreb 1961, 9-10:381-389;
36. "Sposobnost brodova za plovidbu", *Pomorska enciklopedija* 7/1961:283-287;
37. "Sposobnost čamca za plovidbu", *Pomorska enciklopedija* 7/1961:283-287;
38. "Svjedodžba o broskoj opremi", *Pomorska enciklopedija* 7/1961:286-287;
39. "Subrogacija osiguratelja u transportnom osiguranju", *Pravni zbornik*, Zagreb 1961, 2:47-68;
40. "Sigurnost tereta u pomorsko-upravnom pravu" (zajedno s Dr.E.Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1961, 3-4:159-165 ;
41. "Status teretnih brodova u SOLAS konvenciji", *Naše more*, Dubrovnik 1961, 9:812-816;
42. "Sigurnost i red plovidbe na moru", *Pomorska enciklopedija* 7/1961:110-111;
43. "Ovrha na brodovima" (zajedno s Dr. E. Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1962, 1:32-43;
44. "Ograničenje odgovornosti brođara za štetu de lege ferenda " (zajedno s Dr. E.Palluom), *Pravni zbornik*, Titograd 1962;
45. "Jamčevna pisma", *Naša zakonitost*, Zagreb 1962, 5-6: 221-235;
46. "Saobraćajno pravo u Ustavu SFRJ" (zajedno s prof.dr. V. Brajkovićem), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1963, 1:206-224;
47. "Tegljenje u unutrašnjoj plovidbi", *Međunarodni transport*, Beograd 1963, 8:523-530;
48. "Upotreba radara u navigaciji", *Naša zakonitost*, Zagreb 1964, 1-2:13-23;

49. Les compétences consulaires en matièrs maritimes d'après les conventions yougoslaves" (zajedno s Dr.E.Palluom), *Jugoslavenska revija za međunarodno pravo*, Beograd 1964, 1:125-135;
50. "La nationalité les navires de mer en droit yougoslavie", *Jugoslavenska revija za međunarodno pravo*, Beograd 1964, 1:136-148;
51. "Povodom objavljivanja Zakona o sigurnosti brodova i brodskim ispravama", *Naše more*, Dubrovnik 1964: 273 i dalje;
52. "Ugovorna odgovornost za nuklearne štete u pomorskim prijevozima", *Naša zakonitost*, Zagreb 1964, 5-6:194-199;
53. "Upis brodova unutrašnje plovidbe u svjetlu međunarodne unifikacije" (zajedno s Dr.E.Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 4/1965:201-213;
54. "Pravni položaj zapovjednika broda prema Zakonu o posadi brodova trgovačke mornarice", *Pravni zbornik*, Titograd, 4/1965:37-69;
55. "Nekoliko napomena na Zakon o obveznom osiguranju imovine i osoba", *Naša zakonitost*, Zagreb, 5/1965:375-390
56. "Pojam i sistematika spasavanja na moru", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb, 6/1967:27-51;
57. "Pravila za izbjegavanje sudara", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb, 1967: 141-192;
58. "Podrtine u pomorskom pravu", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb, 1967: 193-232;
59. "Problem stvarnih prava na brodovima unutrašnje plovidbe u svjetlu međunarodne unifikacije" (zajedno s dr. E. Palluom), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1/1967:20-32;
60. "Guatemalski protokol", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 4/1971: 429-441;
61. "Ugovori o iskorištavanju brodova u jugoslavenskom pozitivnom pravu i nacrtu Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2-3/1973: 165-205;
62. "Odgovornost poduzetnika kupališta", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 4/1973: 439-457;
63. "Vanugovorna odgovornost broda", *Osiguranje i privreda*, Zagreb, 6-7/1973: 50-72;
64. "Najnovija redakcija CIM i CIV konvencija", *Pravni zbornik*, Titograd, 4/1973: 1-19;

65. "Ugovori o prijevozu u Nacrtu Zakona o obligacijama i ugovorima", *Privreda i pravo*, Zagreb, 4/1974: 7-19;
66. "Nekoliko problema u vezi s prijevozom turista", *Privreda i pravo*, Zagreb, 4/1974: 12-26;
67. "Nekoliko napomena uz Konvenciju o zakonu koji se primjenjuje na prometne nesreće", *Privreda i pravo*, Zagreb, 5/1974: 6-19;
68. "Novi Zakon o ugovorima u željezničkom prometu", *Privreda i pravo*, Zagreb, 6/1974, str.35-42,7-8: 68-83;
69. "Nekoliko napomena uz Konvenciju o ugovoru o međunarodnom prijevozu putnika i prtljage cestama", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2-3/1975: 123-144;
70. "Nekoliko pogleda na temelj imovinskopravne odgovornosti", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2-3/1977: 109-143;
71. "Ugovori o iskorištavanju brodova", *Enciklopedija imovinskog prava i prava udruženog rada*, Tom II, Beograd, 1978: 902-915;
72. "Komparativni prikaz odgovornosti vozara za prijevoz robe u pojedinim granama saobraćaja", *Privreda i pravo*, Zagreb, 3/1978: 2-36;
73. "Legitimacioni papiri u Zakonu o obveznim odnosima", *Privreda i pravo*, Zagreb, 11-12, 1985: 583-604;
74. "Nekoliko napomena uz Pomorski zakonik", *Uporedno pomorsko pravo*, Zagreb 1994, 141-144: 77-93;

Stručni znanstveni i pregledni radovi

1. "Otkada postoje propisi o nadvođu", *Pomorstvo*, Split 1947, 10:29-30;
2. "Pomorski prekršaji", *Naše more*, Dubrovnik 1955, 1:36-39, 2:69-71;
3. "Odgovornost spasavatelja kod teglenja" (jedno stanovište Vrhovnog privrednog suda), *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb 1957: 353-356;
4. "Nove lučke uzance", *Pomorstvo*, Split 1957, 3:116-117;
5. "Vjesnik Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo", *Naša zakonitost*, Zagreb 1959, 9-10:467-468;
6. "Određivanje luke pripadnosti", *Pomorstvo*, Rijeka 1959, 2:70-71;

7. "Nekoliko pitanja oko stvaranja našeg pomorskog zakonodavstva", *Pomorstvo*, Rijeka 1959, 9:326-329;
8. "L'organisation de la maritime en Yougoslavie", *Vjesnik Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo*, Zagreb-Rijeka 1959, 11:43-47;
9. "Zbornik za pomorsko pravo - izdanje Jadranskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1959", *Naša zakonitost*, Zagreb 1959, 3-4: 153-156;
10. "Bilješka uz presudu Apelacionog suda u Genovi od 6.IV.1959. o značenju klauzule "Navodno", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1960, 7:43-44;
11. "Oduzimanje ovlaštenja (breveta) pomorcima", *Naša zakonitost*, Zagreb 1961, 1-2:34-41
12. "Nekoliko napomena o Pravilniku za izvršenje Uredbe o postavljanju i radu emisionih radiostanica", *Pomorstvo*, Rijeka 1961, 1:10-11;
13. "Da li željeznice još vrše funkciju javnog saobraćaja", *Međunarodni transport*, Beograd 1961, 4:358-361;
14. "Jugoslavenski Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova", *Yugoslav Economy br.15*, 1963;
15. "Novi Zakon o upisu pomorskih brodova i čamaca", *Naše more*, Dubrovnik 1964, 2:67-70;
16. "Monopolistički položaj lučkog stivadora", *Pomorstvo*, Rijeka 1965, 3:89-90;
17. "Život i rad prof.dr.Vladimira Brajkovića", *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2-4/1975: 109-112;

Prikazi

1. "Severio Nisio: Il Giornale nautico, Padova 1934", *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb 1955: 275-276;
2. "Bogdan Price: Kupoprodajni ugovor o spoljnoj trgovini", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1961, 10:59-60 ;
3. Robert-Tissot, Georges O. Direktna teretnica - isprava o kombiniranim prijevozima morem, kopnom i zrakom", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1961, 11:76-77;

4. "Pomorsko pravo u odredbama Splitskog statuta, povodom disertacije Antuna Cvitanovića "Pravno uređenje Splitske komune po Statutu 1312", *Mogućnosti*, Split 1963, 11:1236-1244;
5. "Poljski pomorski zakon", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1963, 15:60-63;
6. "Zračni zakonik SSSR-a, *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1963, 18:57-60;
7. "Pier Lureau, Jedno neprirodno proširenje zajedničke avarije, Klauzula o opredjeljenju", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1964, 19:60;
8. "Roberto Sandiford, Pomorsko pravo", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1964, 20:76;
9. "Silvio Manca, Raspravljanja o pomorskom pravu", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, Zagreb 1964, 22:70.
10. Veći broj prikaza presuda iz pomorskog prava u periodiku *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja* (kasnije *Uporedno pomorsko pravo*) Zagreb od 1958 do 1996. godine

Natuknice

- Veći broj natuknica za *Pomorsku enciklopediju*, 1954. i 1985;
- Veći broj natuknica za *Privredni leksikon*, Beograd (otprilike 17 autorskih araka):